

Időtlen szorítóban

„Nem érdektelen néha ellenőrizni, hogy hogyan merül fel az ember emlékezetében egy rég elfelejtett alak, amely abban a pillanatban mindjárt magával is hozza életünknek azt az egész szakaszát, amelyben ő szerepet játszott. Amikor így aztán az az életszakasz hirtelen megvilágosodik, az elmosódott figura is egyre élesebb kontúrokat kap, domborodni kezd, relieffé válik, és végül, mint gyermek az anyjától, önálló szoborműként szakad el az időtől és tértől, amely nemzette. Akkor aztán sokáig nem lehet vele bírni. Nem hagyja nyugodni az embert.”

Otcsenás Péter hírlapíró épphogy elolvasta Molnár Ferenc A gőzoszlop című elbeszélésének első bekezdését, a másodikba már bele sem kezdhetett, mert megszólalt a telefonja.

– Szervusz, Péterkém! – kezdte az idős nő hang, és máris hozzátette: – Nem fogod kitalálni, hogy ki vagyok, de majd segítek emlékezni...

A hírlapíró némán engedelmeskedett a hívó fél szándékának, mert valami homályos érzet azt súgta neki, hogy az ismeretség kölcsönös. Az idős női hangnak pedig elég volt úgy folytatnia, hogy „a Vera néni vagyok”, és Otcsenás bizonytalansága tovatűnt egy szempillantás alatt.

– Csókolom, Vera néni! – köszönt a telefonba némi meglepődéssel, hiszen tényleg jó ideje nem válthatott szót édesanyja unokatestvérével. – Hogy tetszik lenni?

Amint megkérdezte, egy kissé meg is bánta. A megsárgult őszi lombokra nehezedő köd mögül váratlanul megszólaló hang birtokosa – Otcsenás kapkodva elvégzett, óvatos számításai szerint – már életének legalább nyolcvanadik évében járhatott.

– Eladtam a lakást... idősek otthonában élek... nincs gondom semmire – hangzott a válasz nem túl meggyőző optimizmussal. – Apád még régebben megadta a számodat, de tudod-e, most hogy jutottál az eszembe?

Otcsenás jobbnak látta, ha hallgat.

– Délelőtt hallottalak a rádióban. A látásom már nagyon megromlott. Inkább rádiózni szoktam. Szól a Kossuth egész nap.

„Úristen!” – gondolta a hírlapíró, mert meggyőződése volt, hogy minden idők legrosszabb interjúján van túl. A nyáron megjelent könyve kapcsán kérdezték, de a beszélgetéskor, érzése szerint, a saját hibájából sok mindent el sem tudott mondani. Nem érkezett a stúdióba felkészületlenül, hiszen ez már a sokadik interjúja volt, és mivel tisztában volt vele, hogy válaszolni általában nehezebb, igyekezett a szokásos mondanivalóját megismételni. Mégsem hozta a formáját. Mire eszébe jutott, mit is kellett volna felelnie az elhangzott válaszai helyett, már a villamoson utazott. Úgy érezte magát, mint egy bokszoló, akit azelőtt léptettek le, hogy a begyakorolt bombabiztos ütése kombinációival elkápráztatta volna a nagyérdeműt. Nem volt formában, és rosszul is összpontosított. Igazán kimerítően semmire sem felelt, csak úgy elnagyoltan, ímmel-ámmal. Pedig akadtak egészen jó kérdések is, például, hogy ha írónak készült, akkor miért kezdte sportújságíróként, és mi mindent köszönhet azoknak az éveinek, de a hírlapíró ezt is elkente egy-két filléresnek látszó igazsággal: „Beláttam, hogy nyerni minden hülye tud, meg kell tanulni veszíteni” vagy hogy „nyolcnál mindig fel kell állni”. Szóval egyáltalán nem érezte azt, hogy jó benyomást tenne a hallgatókra.

– Nagyon szépen beszéltél az óbudai gyökereinkről és a „ferencvárosi szívedről” is, meg az író-sportoló példaképeidről – folytatta Vera néni. – Most már te is azok közé tartozol, akiket megkönnyeztem ennek a műsornak a hallgatása közben. Eszembe jutott, amikor először jártál Olaszországban, édesanyád és édesapád akkor még házások voltak, úgy egy hetet nálunk töltöttetek Bolognában, mielőtt elutaztatok volna a tengerpartra, egyik este elvittünk egy pizzériába, talán emlékszel, hogy a falakon mindenütt bokszolók fényképei lógtak...

Ez telitalálatnak számított Vera néni részéről, Otcsenásra rátört az alkotótermészetét felébresztő kettős látás: előtte volt a nagyszoba, ahol a fotelben ülve telefonált, meg az eső áztatta ablakokon túl a néma hegyvonulat, és hallotta a házuk előtti főútvonalról beszűrődő délutáni forgalom zaját. Emellett emlékezetében egyre élestedő kontúrokkal rajzolódott ki a szóban forgó hetvenes évekbeli olasz étterem. Eleinte megfakult színes fotónak tűnt. Utána, mint amikor a karmester pálcájával mutat, és a szólista teremtette egyre erősödő zenei témát felemeli a teljes zenekar összjátéka, éppen úgy elevenedett meg minden: a fotót mozgóképpé lényegítette át az emlékezete.

Vera néni fényteli hangja pedig kézen fogva vezette kiskamasz mivoltát a múlt megérintendő, élethű díszletei között.

Az étterem konyhájában uralkodó hangzavar közepette megmutatták, miként készül az eredeti Margherita-pizza, amelynek a Magyar Népköztársaságban még se híre, se hamva nem volt. A vendéglátóhely tulajdonosa azért dekoráltatta bunyósokkal tele a falakat, mert náluk a legendáriumban piederstálon állt az ökölvívás. Több trófeával is büszkélkedett a család. Na azért akadt visszaeső fekete bárány is, aki néhanapján előzetesbe került, mert nem kimondottan sportszerű élethelyzetben érvelt egy balegyenessel vagy jobbcsapottal az éjszakában. Emiatt is tartottak fenn szoros kapcsolatot Vera néni ügyvéd férjével, Aldóval, aki büntetőügyekben járatos volt, így hozzá bizalommal fordultak segítségért. Minden győzelmet, néhanapján a szabadulást is kiváló vacsorával ünnepelték, s ezeken Vera néniék különös nagy becsben álló vendégként vehettek részt.

Ezen az estén azonban szokásos hétköznap volt, és mialatt az ifjú Péter az ökleire húzott kesztyűkben javában próbálgatta erejét az

egyik zsákon, a fehér asztalnál vérvörös chiantit fogyasztó felnőttek a két társadalmat egymástól elválasztó húsbavágó témákon túl a fiú jövőjét is körvonalazni próbálták.

– Aligha emlékszel, de szó volt róla, hogy ha majd felnősz, boldogabb élet várna rád Olaszországban – idézte fel Vera néni. – Te azonban erről hallani sem akartál. Még arról sem, hogy nyaranta legalább néhány hétig velünk légy, míg megtanulsz olaszul, angolul. Már akkor is azt hajtogattad, hogy te csak magyarul fogsz tudni boldogulni. Aldo egészen jól tudott magyarul is, megkérdezte, mi az, amit csak az anyanyelveden tudsz csinálni, hogy boldog légy. Mire te rávágta, hogy „írni”. „Na és miről írnál, Péterkém?” – tette fel a keresztkérdést, merthogy ügyvédként ehhez nagyon értett. Rámutattál az egyik hatalmas fotóra, és tízéves korodat meghazudtoló magabiztossággal azt mondtad, hogy „hát a bokszolókról”...

Otcsenás ezt elfelejtette. Erre az emlékre időközben ráakódott sokféle nehézség. Kamaszlelket kínzó trauma. A szülei válása. Az érettségi utáni „munkakönyves” elhelyezkedés látszatnyugalma. A rendszerváltás idejére eső sorkatonai szolgálat. Édesanyja korai halála. Majd az egyegy váratlan hívást követő, látszólag magabiztos elrugaszkodás a sportújságírás, a kulturális hírlapírás és végül a szépírói szárnypróbálgatások mezsgyéjére. Sűrűn változott a világ, és vele Otcsenás is, megnősült, családapá, többkönyves író lett.

A hang elnémult, a vonal megszakadt. Péter telefonja merült le. Kereste egy ideig a töltőjét, aztán rájött, hogy a munkahelyén hagyta. Máskor bosszankodott volna, de most nem tette, mert benső tekintetével észrevette és figyelte magát az időtlen szorítóban, ahol ember és ember, fény és árnyék, ember és önmaga, azaz teste és halhatatlan isteni lelke küzd szüntelen.